

GERONIMOHORSPELEN

Een script in samenwerking met Herman en Marc Van Cauwenberghe.

DUBBELSPION

DEEL 1: ONTVOERING

Carl Lans

uitzending: KRO, zondag 27/10/1963

regie: **Léon Povel**

rolverdeling:

Protector: **Ton Kuyl**

Marakosh: **Gerard Hartkamp**

Matras: **Maxim Hamel**

Atrek: **Frans Koppers**

Subject 312: **André van den Heuvel**

generaal: **Louis de Bree**

chef Skrypol: **Constant van Kerckhoven**

agenten, omstanders en getuigen: **Huib Orizand, Hans Veerman, Harry Bronk, Trudy Libosan, Alex Faassen jr., Dick van 't Sant en Willy Ruys**

agent 1: ...Tegen de spotprijzen waartegen wij die installaties laten leveren aan de fabrieken van Pentanië kan hun eigen industrie immers niet op. En met de installaties leveren wij onze geheime agenten mee als technici. Nou, waar blijft u dan met uw toeristen, mm?

agent 2: Intussen wordt het grondwerk voor uw specialisten toch maar voorbereid door mijn amateur-toeristen. U zou zich verbazen over wat deze "amateurs" nog voor informatie binnenbrengen uit Pentanië, soms zelfs over uw specialisten.

Metras: 10:05 uur. De Protector kan zo komen. Ik vrees dat het hoofd van de geheime politie achter deze samenkomst zit.

Atrek: Zoiets hoort u niet te vrezen, maar te weten. Overigens typisch Marakosh. Zijn geheime politie spant een net en als het ergens scheurt, probeert hij de verantwoordelijkheid daarvoor af te wentelen op onze verbindingstaf.

Marakosh: Zo, is dat uw mening, Atrek? Typisch iets voor Skrypol. Onze verantwoordelijkheid afschuiven? Ik zal uw mening in gedachten houden... Een ogenblik, generaal. U hebt onze informatie ontvangen over de nieuwe Pentaanse verkenningswagens?

generaal: Inderdaad, en ze bewijzen dat we die Pentanen toch niet al te zeer mogen onderschatten, Marakosh. Actieradius in terrein: 160 mijl. Verder waterdicht, elektrisch ontstoord, flink bepantserd, laag silhouet. Ja, mooi ding.

Marakosh: (lachje) Leek mij ook. Maar... militair?

generaal: O, verder weinig gevaarlijk: motor te compact en niet bereikbaar vanuit het compartiment. En eenmansbediening! Zo'n man heeft te veel tegelijk te doen om werkelijk goed te kunnen verkennen, hè?

Marakosh: (lachje) Het specialisme dat wij hier in Skrya hebben ontwikkeld, zullen die zorgeloze Pentanen eerst nooit leren, generaal.

generaal: O, wij zullen ze dan wel een lesje geven, binnenkort, Marakosh. O, wacht, eh... daar is de Protector.

Marakosh: De groet! Heil Skrya, kameraad Protector!

allen: Heil Skrya!

Protector: Heil Skrya. U moogt gaan zitten. (iedereen doet dat) Zo... Laten we afzien van verdere formaliteiten en beginnen. Dossier Plan Q. Klerk, tape voor de notulen.

klerk: Wordt opgenomen, Protector.

Protector: Luistert u allen. Marakosh, hoofd van de geheime politieke politie Skrypol heeft mij een rapport voorgelegd over Sheerin Antau in de Pentaanse hoofdstad Yalo. U herinnert zich dat wij deze man, die hoofd is van de vijandelijke contraspionage, destijds met enige overreding voor ons

hebben kunnen winnen. (instemming) Sheerin, voornaam Antau, carrièrejager, los met vrouwen, enigszins laf. Metras had tevoren over hem een zeer compromitterend dossier samengesteld en sindsdien is Sheerin zeer nuttig voor Marakosh... geweest.

Atrek: Gewéést, kameraad Protector? Hij is Marakosh dus uit de hand gelopen? Onvermijdelijk, maar Marakosh wilde dat niet inzien.

Marakosh: Kameraad Protector, moet ik mij de insinuaties van Atrek laten welgevalen?

Protector: Resumeert u liever uw rapport, Marakosh.

Marakosh: Zoals u beveelt, kameraad Protector. Sheerin Antau is - op zijn broeder na - de laatste telg van een beroemd Noordpentaans geslacht, eens patriarchen van het rectoraat Maneeto. Sheerin Antau kwam naar de hoofdstad Yalo, studeerde daar als jongeman samen met de huidige president van de Pentaanse federatie. Sheerin, een handig carrièreman, klom op en werd ten slotte hoofd van de Pentaanse Afweerdienst. Nu is het ideaal van elke spionage het plaatsen van een eigen agent in de afweer, voor informatie.

Atrek: Dat had ook hier moeten gebeuren in plaats van...

Protector: Wilt u afzien van interrupties?

Marakosh: Dank u, kameraad Protector. Als wij op Pentanië met succes revanche wilden nemen, een land dat twintigmaal zo groot is als ons hele Skrya, moesten wij daar vooraf een heel leger saboteurs en agenten infiltreren. Informatie alleen over de Pentaanse contraspionage kon daartoe niet voldoende zijn. Wij behoefden de actieve medewerking van hun hoofd, Sheerin Antau. Metras hier verzamelde dus een uitvoerig dossier over Sheerins rijk geschakeerde privé-leven.

generaal: 't Lijkt me toch een twijfelachtig houvast.

Protector: U vergeet, generaal, de typisch Pentaanse angst voor familieblaam. In de deelstaten van de federatie hebben de voorname families het voor het zeggen. Wordt één lid geblameerd, dan verliest de hele familie haar gezicht totdat de schuldige is geliquideerd.

Marakosh: Mm. Sheerin Antau bleek hier en daar scheef gegaan. Wij kregen hem verder en verder, zijn dossier werd dikker en dikker, en ten slotte palmden wij van Skrypol hem in.

Atrek: Ging het misschien wat al te gemakkelijk? Is Skrypol d'r misschien niet gewoon ingetrapt? Want nu zijn er toch kennelijk moeilijkheden. Ernstige. Anders zaten we niet hier.

Protector: U vergist zich, Atrek. Gelukkig hebben we die Sheerin Antau nog volkomen in de hand. Gaat u door, Marakosh.

Marakosh: Het hoofd van de Pentaanse Afweerdienst, die Sheerin Antau dus, die onze eigen Skrytische agenten behoorde op te sporen en onschadelijk te maken, heeft voor ons gedaan wat wij verlangden. In bijna alle vijandelijke installaties en vitale industrieën hebben wij nu agenten en saboteurs geïnfiltreerd.

generaal: Maar die Sheerin Antau kon, zoals Atrek zo-even bedoelde, misschien dubbel spel spelen.

Marakosh: Moeilijk, generaal. Ik heb hem voortdurend in het oog laten houden door een man die de rol van huisbediende speelt. En deze man is in werkelijkheid één van mijn hoofdagenten in Pentanië. Welnu, via Sheerin Antau plaatsten wij ongehinderd onze agenten in de Pentaanse vitale industrieën, installaties, kortom, waar wij maar wilden.

generaal: Als slapers, neem ik aan?

Marakosh: Maar die wakker worden op uur-U.

generaal: Mm, mm.

Marakosh: Als straks onze aanval begint, blijft er geen telefooncentrale in heel Pentanië functioneren.

Olieleidingen, mijnen, sterkstroomnetten vallen uit. Desondanks zijn wij nog niet klaar met ons werk.

generaal: Eerst nog die drie militaire projecten. Hoofdprojecten nog wel.

Marakosh: En juist nu laat Sheerin Antau ons in de steek! (ongeloof onder de aanwezigen)

Atrek: Dus toch! Ik heb u al meer gewaarschuwd. Werken met die nonchalante Pentaniërs, dat is op de duur veel te riskant.

Marakosh: Mij gewaarschuwd? Ik heb u al meer gewaarschuwd, Atrek, voor uw onvoorzichtige tong. Wij van Skrypol houden daar niet van.

Protector: Geen bedreigingen, Marakosh. Feiten.

Marakosh: Het is simpel zo: Sheerin Antau moet zich terugtrekken om gezondheidsredenen, bevestigd door een medico.

Metras: Betrouwbaar?

Marakosh: Volkomen.

Atrek: Doden spreken niet.

Marakosh: Sheerin Antau heeft een slepende kwaal en zal nog maar drie of vier maanden leven.

Metras: Nou, met een beetje geluk hebben we dan heel Pentanië al lang bezet, in één bliksemoorlog.

generaal: Met hoop op geluk begint men geen bliksemoorlog tegen een federatie twintigmaal zo groot als wij. De verloren achtjarige oorlog van een eeuw geleden heeft ons dat wel geleerd.

Protector: Zeer juist, generaal.

generaal: Ja. (lachje)

Protector: Ditmaal moeten we dus volledig zijn voorbereid, We zijn 't bijna, maar nog niet geheel.

Metras: Dan moeten we die Sheerin Antau dwingen door te gaan. We kunnen nog altijd z'n compromitterend dossier in handen spelen van z'n Pentaanse superieuren.

Protector: Vroeger, maar nu niet meer. Juist door z'n werkzaamheden voor ons kent Sheerin ons hele sabotagenetwerk. Dat is zijn wapen tegen ons dossier. Als wij 'm nu zouden blameren, dan gaat hij doorslaan en daarmee valt onze hele organisatie in Pentanië.

Atrek: Dan 'm eenvoudig liquideren voor ie praten kan.

Marakosh: (spotlachje) Als het zo eenvoudig was, Atrek, dan zaten wij hier simpel de tijd van onze kameraad Protector te verbeuzelen.

generaal: En bedenk: drie hoofdprojecten wachten nog op afdoening.

Marakosh: Waar wij Sheerin voor nodig hebben, hem of... een vervanger.

Metras: Een vervanger?

generaal: Een vervanger...

Marakosh: Op ditzelfde ogenblik namelijk is onze bevolkingsselector bezig alle persoonskaarten te onderzoeken op het bestaan van een geschikte of een geschikt te maken vervanger voor Sheerin Antau.

Metras: Eerst die Sheerin vervangen? Ah, en 'm dan liquideren.

Protector: Vervangen misschien, liquideren is uitgesloten. Hij heeft al beloofd dat ie z'n gezamenlijke gegevens over de geïnfiltreerde agenten ergens zal deponeren waar wij er niet bij kunnen.

Metras: En zo gauw hem iets overkomt, zijn al onze agenten erbij.

Atrek: Mooie situatie heeft u ons ingemaneuvreerd, Marakosh!

generaal: Maar als u Sheerin hebt, dan wringt u ook de plaats wel uit hem waar die gegevens zijn verborgen.

Marakosh: Helaas, daar zijn waterdichte systemen voor het leggen van zo'n dodemanscontact. Het enige dat ik nog kon bedingen was anderhalve maand om een vervanger op te leiden.

generaal: Voor zo'n positie? Da's gevaarlijk. En onmogelijk.

Protector: (lachje) Gevaarlijk misschien, niet onmogelijk.

generaal: Mm.

Protector: Treed niet in andermans specialiteit, generaal. Skrypol beschikt over technieken waarvan niemand hier zelfs maar een idee heeft, laat staan in Pentanië.

Marakosh: En onder onze dertig miljoen Skrytiërs vinden we stellig wel een paar subjecten die voor transformatie geschikt zijn. Als het moet, veranderen we ze van buiten naar van binnen, weest u gerust.

Protector: Als we zo'n subject kunnen vinden. Mm?

Metras: Alleen, kameraad Protector, zal dat transformeren in dit geval wel heel erg grondig moeten gebeuren. Een collega van die Sheerin Antau heeft - waarom weet ik niet - al één van z'n mensen in Sheerins Afweerdienst geschoven. Ik heb nog geen bijzonder dossier over 'm. Maar dat die man Sheerin gadeslaat, is zeker. In welk avontuur gaan wij ons storten met een vervanger?

Atrek: En waarom zo lichtvaardig? Of mag ik zeggen: al te lichtvaardig?

generaal: Een moment, heren. Ik ziet het zo: als er met die vervanger iets fout loopt, zijn we weg. Maar dat zijn we zonder die vervanger evengoed. U, heren, bent geen militaire specialisten, dus zeg ik u dit: voor we een bliksemoorlog op Pentanië kunnen wagen, moet ik als opperbevelhebber eerst de algemene Pentaanse oorlogsopstelling kennen. Voorts moeten we de Pentaanse staf een gefingeerd aanvalsplan in handen spelen om ze daarmee te misleiden. Om dan nog maar te zwijgen over de zenderkwestie, een militair project van de allereerste rang.

Marakosh: En voor dit alles is die Sheerin Antau nodig,

generaal: Mm.

Marakosh: Ofwel zijn opvolger.

Protector: À propos, Metras, verzamelt u over die assistent van Sheerin een dossier?

Metras: Ik ben al bezig, kameraad Protector. Helaas, de man is loyaal, ofschoon onervaren, en ook wat eierzuchtig, romantisch.

Protector: Verwikkel 'm dan ergens in.

Metras: Misschien vind ik er wel iets op.

Protector: In afwachting van de resultaten van de bevolkingsselector, iets over Project Z, heren, het Pentaanse zenderproject. M'n voorlopige tevredenheid, Atrek, over de voorbereidingen van uw bureau Skrytiërs in 't buitenland.

Atrek: Ik dank u, kameraad Protector. Mijn Pentaanse Skrytiërs gaan door met het personeel van die politieke zender heel opvallend te schaduwen. Het jaagt hen steeds meer vrees aan.

Protector: Eerste fase.

Metras: Maar als inleiding tot wat, kameraad Protector?

Protector: Tot uw beurt komt, Metras. Met nieuwe identiteitsbewijzen.

Marakosh: Het gebouw is namelijk in secties verdeeld. Hun bewakingskordon misleiden is voor ons niet voldoende. Wij moeten iemand infiltreren die bovendien doorlopend toegang heeft tot al de secties.

Metras: Maar is al die voorbereiding alleen voor de daar aanwezige politieke informatie?

Protector: Nee. 't Is een onderdeel van een veel groter plan, puur militair.

generaal: Het opblazen van de hele zender, op uur-U.

Protector: Onder meer, onder meer... Genoeg ervan te zeggen dat als dit project misgaat onze hele bliksem... (zoemer)

Protector: Ja, we kunnen nu niet worden gestoord.

Marakosh: Vermoedelijk mijn onderchef, kameraad Protector, met de uitslag van de selectie. U vergunt mij? (gaat naar het toestel en schakelt in) Ja? Hoeveel aspirant-subjecten?

onderchef: Geen, chef. Nihil. (ongeloof onder de aanwezigen)

Marakosh: Nihil? Ben je krankzinnig? Niets?

onderchef: De selectie heeft me dat zo-even bericht, chef. Alle dertig miljoen kaarten zijn door de selector gevoerd, meermalen, maar bij de door u opgegeven MK is er geen reactie.

Marakosh: Op een dergelijke eenvoudige minimumkarakteristiek? Selectie slechts op vier simpele kenmerken: lang één negentig, oogkleur blauw, valide en IQ 160. En geen subject? Onder de dertig miljoen!

onderchef: Geen enkele Skrytiër die hieraan voldoet, chef.

Marakosh: Bedankt... (schakelt uit)

Protector: Geen subject.

Atrek: Dus geen vervanger voor jouw handlanger, Marakosh. Of jouw Skrypol-laboratorium zal een kunstmens moeten maken.

Protector: Zwijgt u, Atrek, de zaak is te ernstig. Overigens, heren, dit zag ik aankomen.

Marakosh: U, kameraad Protector? U vreesde dit? En toch, ik heb wel moeilijker selecties laten maken, en...

Protector: Hier, in dit dossier ligt niettemin de oorzaak duidelijk uitgesteld. Sheerin Antau, die we moeten vervangen, is ten eerste blauwogig en zeer lang. Nu zijn onze voorouders, oorspronkelijk Pentaanse ballingen, ook lang en blond geweest, maar ze hebben zich later vermengd met de autochtone bevolking, met de kleine en donkere Skrytische stammen. Daarom zijn wij, zoals we hier zitten, allemaal kort en donker.

Marakosh: Maar toch, kameraad Protector, zo goed als in Zuid-Pentanië mensen als wij voorkomen, worden er hier in Skrya soms Pentaanse typen geboren: lang, blauwogig.

Atrek: De zogenaamde bastaards, ja.

Marakosh: Goed, maar we hebben ze toch.

Protector: Van één meter negentig minimum. Maar eh... hun intelligentie? Hun ontwikkeling?

Metras: O, geen één is tot op heden ooit de moeite van een politiek dossier waard geweest.

Marakosh: Dus, daar hangen we op...

Protector: Ik vrees, Marakosh, dat u daarop wel het eerst zult hangen.

Marakosh: Kameraad Protector! Voor iets dat buiten mijn macht lag?

Protector: Voor iets waarin u reeds lang geleden had behoren te voorzien. Waarvoor anders dacht u, Marakosh, dat ik deze bijeenkomst had belegd, nadat ik vannacht uw rapport had gelezen?

Marakosh: U hebt... u... u hebt...

Protector: Ik ben voornemens, bij meerderheid van stemmen, de Nationale Schande over u te decreteren, Marakosh.

Marakosh: Goh...

Protector: Tenzij u een uitweg kunt vinden,

Marakosh: M...maar...

Protector: En wel terstond.

Marakosh: K...kameraad Pro...Protector, als wij nu geen vervanger kunnen krijgen voor die ellendige Sheerin Antau, dan was dat vroeger evenmin mogelijk.

Atrek: Onzin, Marakosh. Je had 'm kunnen halen waar er miljoenen van zijn: uit Pentanië.

Protector: Juist, Atrek, uit Pentanië. Keuze te over.

Marakosh: Keuze? Maar dan kan het nóg. Ook nu, als we snel zijn.

Metras: Afgaande op mijn ervaring bij het samenstellen van persoonsdossiers moet ik zeggen dat Marakosh z'n tijd fraai heeft laten voorbijgaan. Bevolkingsorganisatorisch is Pentanië een warboel. Van een selector zoals wij die hier in Skrya hebben is daar geen sprake.

Marakosh: Maar dan zou het in Pentanië toch ook lukraak zoeken zijn geweest. Maar misschien, Atrek, daar, onder jouw organisatie van Skrytiërs, of genaturaliseerden daar, in Pentanië... Allicht is er daar wel één bekend die...

Atrek: "Allicht is er daar wel één bekend"! De meest hoogverraderlijke stomiteit die ik ooit gehoord heb.

Metras: Begrijp dan toch, Marakosh, die vervanger mag aan niemand bekend zijn.

Atrek: Precies! En die man waarom het gaat moet zelfs totaal verdwijnen.

Marakosh: Dan... dan weet ik het niet meer.

Protector: Staat u op, Marakosh. Ik stel vast dat u in uw verantwoordelijke functie van hoofd van de geheime politieke politie Skrypol, belast met de binnenlandse veiligheid van Skrya, bovendien met spionage in Pentanië, een verzuim hebt gepleegd dat de gehele toekomst van ons land in gevaar brengt, datgene waarvoor Skrya een eeuw heeft gezwegen: uitwissing van haar Nationale Schande.

Marakosh: Laten we dan vechten, kameraad Protector!

Protector: Ze zullen vechten, onze Skrytiërs, tot de laatste man, ook ditmaal. Maar ik wijs dit af, want bij mislukking van onze verrassingsaanval ontaardt de oorlog in een langdurig conflict waarin wij moeten verliezen. En dan zullen onze eigen massa's ons dwingen tot het gebruik van kernwapens waarvan de uitwerking bij onze grillige winden niet is te voorzien. En ik heb geen lust, Marakosh, in de functie van Protector over één reusachtig knekelveld. Liever dus spreek ik over u uit de Nationale Schande.

Marakosh: Eh... wacht, kameraad! Eh... kameraad Protector, misschien...

Protector: Misschien wat?

Marakosh: Eh... ik heb het. Ik weet in dat dossier, het dossier van Sheerin Antau, daarin is sprake van een man...

Protector: Juist! Zeer juist. U kunt weer gaan zitten, Marakosh.

Marakosh: Ik dank u, kameraad Protector.

Protector: Want ook de oplossing die u aanvankelijk over het hoofd zag, lag verborgen in dit dossier. Ze is zelfs bijzonder eenvoudig. Mijne heren, er bevindt zich in Pentanië een subject dat ten volle geschikt moet zijn voor deze zogenaamde transformatie. Een subject dat bij goede opleiding vermoedelijk ook aan alle overige eisen zal kunnen voldoen. Deze man, Marakosh, moet u uit Pentanië laten ontvoeren en naar het Skrypol-laboratorium te Ana-Korasha laten brengen.

Marakosh: Maar niet rechtstreeks.

Protector: Verklaar u nader.

Marakosh: Ik bedoel dit, kameraad Protector: gelet op de zeer bijzondere positie waarin hij zal worden geplaatst en zijn ongewoon hoge intelligentie, blijft er steeds gevaar bestaan dat hij op een kwade dag ontdekt of vermoedt...

Protector: Juist, ja, ja. Naast de illusies die we hem opdringen, zullen we nog iets concreets nodig hebben dat hem als... (lachje) als Skrytiër in onze macht houdt, elke terugweg afsnijdt.

Marakosh: Wat dacht u van een doodvonnis, kameraad Protector?

Protector: Ja, dat verschaft ons een vastere greep, akkoord. Overigens, Marakosh, om je verdere blunders te besparen, zal ik persoonlijk deze onderneming superviseren. En als ik zeg "superviseren", dan bedoel ik dat ook.

Subject 312: Subject 312, een Pentaniër, ikzelf. Voor zover men in mijn vaderland wist, verdrongen in de Roka, in werkelijkheid ontvoerd door Skrypolagenten. Verscheept in een subboot langs deze continentale rivier, die in Noord-Pentanië ontspringt en ten slotte in Skrya in zee uitmondt. Gebracht naar Korasha, smerige bedompte hoofdstad van het overbevolkte kleine Skrya. Gedeponneerd daar op een gure winteravond, na een injectie achter de oogbol, in één van die achterstraten vol oboetskroegen. Bij het bewustzijn gekomen zonder geheugen, of zelfs een besef wie ik was. En zonder enig idee van de maalstroom van gebeurtenissen waarin ik terstond werd opgenomen. Geschud door woedende omstanders.

omstander 1: Hé, rottige bastaard! Word wakker jij! Dronken blauwoog! Hé, smeerlap!

Subject 312: M'n hoofd... m'n hoofd...

omstander 1: Schiet op!

Subject 312: Wat... Waar...?

omstander 1: Waar, vraagt ie.

omstander 2: (lachje) Daar, daar ligt je slachtoffer!

Subject 312: Ik... ik begrijp jullie niet...

omstander 2: Nee, dat zal wel.

Subject 312: Waar ben ik?

omstander 1: Dat zal je zelf het beste weten.

omstander 3: Jij lange bastaard, vermoord heb je 'm, vermoord!

Subject 312: Ik?! Wat heb ik...

omstander 1: Vermoord!

omstander 2: Ja, zeker.

Subject 312: Waarmee?

omstander 1: Met een gebroken fles! Eerst de smerigste oboets gezopen en nou...

Subject 312: Nee nee nee nee...

omstander 2: Hem geslagen, hè?

omstander 1: Uitgerekend zo'n blauwe bastaard.

omstander 2: Hé, mannen, we zullen 'm gelijk...

omstander 1: Schop 'm kapot! (sirene)

omstander 3: Ja, wacht!

omstander 1: Jammer, daar heb je de reguliere politie.

agent: Halt! Wat is dat hier voor een rel? Stilstaan! Handen omhoog iedereen!

agent 1: Hier, Brigad, een dooie. Slagader door. Hals.

agent 2: Jij, spreek op. Wie?

omstander 1: Hij daar, die lange bastaard.

omstander 3: Ja, we... we kwamen te laat, regulier, om nog iets te doen.

agent 1: Ja, hoe?

omstander 3: Hij stond onder de lantaren, dronken. Hij had ruzie met die kerel. Hij sloeg 'm zomaar met die kapotte fles, eh... hoofdregulier.

agent 2: Hier is die fles, Brigad, nog in z'n hand. Die blauwe bastaarden moesten ze uitroeien! Tuig!

agent 1: Laten jullie maar zakken die handen. Hoeveel getuigen?

omstander 3: Eh... wij met z'n vieren, hoofdregulier. We renden d'r naartoe, alleen te laat.

agent 1: Ja, waffel dicht!

agent 2: We hebben alles: dader, dooie en vier getuigen.

agent 1: Inladen dan. Allemaal.

agent 2: Jullie vieren helpen. En dan, mee.

omstander 3: Ja, maar i-ik... ik ben zo m'n huis uitgelopen, m'n uiensoep staat nog op het vuur en...

agent 2: Doe wat ik je zeg!

omstander 3: Ik kan zomaar niet m'n uiensoep laten staan.

agent 2: Jij eerst! Vooruit, bastaard!

Subject 312: Ik... ik weet van niets, meneer.

agent: De richteren van Skrya, bastaard, die weten het wel, voor jou erbij. Nou, mond dicht, en hup, in de wagen. Vooruit!

Subject 312: Heren, ik weet niet wie ik ben, wat ik ben.

rechter: Wij wel. Je bent dronken. En spreek me niet aan met meneer, maar met richter.

Subject 312: Ja, richter.

rechter: Sta rechtop als je tot me spreekt. Je ontkent het feit niet? Mooi.

Subject 312: Doodslag... Ja, ze zeggen het... Ik weet van niets... Herinner mij niets... M'n hoofd, ik...

rechter: Het feit is bewezen. Je hebt deze vier getuigen toch gehoord?

Subject 312: Maar ik... Als ik mij niets herinner? De oorzaak is... Vreemd....

rechter: Integendeel, ze is duidelijk. Je stinkt naar oboets. Het bekende verloop. Partijschande, Arbeidsschande, dus weinig geld. Gevolg: minderwaardige drank. Gevolg: vergiftiging, verlies van

geheugen, van identiteit. Maar de richteren van Skrya zijn niet geïnteresseerd in iemands identiteit, alleen in zijn daad. Je hebt Nationale Schande op je geladen als moordenaar.

Subject 312: Maar ik... ik kan toch misschien... getrouwd zijn? Kinderen hebben? Hoe weet ik...

rechter: Welke arbeidster in Skrya zou met een bastaard willen trouwen als jij, die er uitziet als die luie Pentanen met hun vissenogen?

omstander 3: Hij is al getrouwd, met de oboets.

rechter: (hamerslag) Drie etmalen opsluiting voor deze getuige wegens interruptie. Schending van de richteren!

omstander 3: Schending? Ja, maar zo... zo bedoelde ik het niet.

rechter: (hamerslag) Vier etmalen! Breng haar weg... (hamerslag) Nu het vonnis, verdachte. De richteren van Skrya, kort gericht houdend over de heden voorgeleide van doodslag en dronkenschap beschuldigde en overtuigde man, onbekende, signalement enzovoort enzovoort, hebben...

Subject 312: Kort gericht... Spoedig was ik terug in de vunzige cel, met mijn vonnis: de strop. Alles om mij heen leek zo onbekend, zo onwezenlijk. De weeïge alcoholstank van de oboets gemorst op mijn kleren, was verstikkend. Tot de volgende morgen had ik tijd erover na te denken. Maar hoe kon ik nadenken over dingen die ik mij niet herinnerde? Niet mijn daad, niet mijn verleden, zelfs niet mijn naam. Mijn hoofd hamerde, gloeide van pijn. Ergens daarbinnen moest iets zijn... veranderd. Ik was gevallen op het plaveisel. Wellicht daardoor. Ik keek naar boven en zag door een waas het nevelige kruis van mijn celraampje. December. Het moest dus winter zijn in Skrya. Wat was Skrya? Ik lag op stro. De avondschemering sloop langzaam naar binnen. Morgenochtend, dacht ik vaag, wordt hij opgehangen. Een onbekende. Een onbekende... Een onbekende... Een onbekende... (klok tikt)

(voetstappen - celdeur wordt geopend)

geheim agent 1: Lantaren... (wordt aangeknipt) Hij is 't.

geheim agent 2: Hij slaapt.

geheim agent 1: Voorzichtig wekken dat ie niet schreeuwt.

geheim agent 2: Hé, jij... Word wakker. Hé!

Subject 312: Hè? Wat... Nu al?

geheim agent 1: Koest houden. Vrienden.

Subject 312: Vrienden?

geheim agent 1: Ja. We komen je halen. Kom overeind.

geheim agent 2: Mm, die vent ligt zowat voor lijk. Opstaan!... Help mij even.

Subject 312: U bent gekomen om mij te helpen?

geheim agent 2: Ontsnappen, ja. Orders van de chef. Kunnen we?

geheim agent 1: Ja, elk onder een arm. Heb je 'm?

geheim agent 2: Ja.

geheim agent 1: Dan de gang op. (ze gaan buiten)

geheim agent 2: Ogenblik, kan ik z'n deur weer dicht doen. Hou je 'm overend?

Subject 312: Nou, ik kan wel staan.

geheim agent 1: Des te beter. (sluit de deur) Zo. Gaan we. De pas erin! (ze lopen door de gang)

geheim agent 2: (beurt?)... De waker nog buiten westen.

geheim agent 1: D'r zit nog genoeg in je verstuiver.

geheim agent 2: Een tweede dosis? Nee, die blijft minstens een half uur onder. Hij herinner zich dan niets.

geheim agent 1: Tenminste, als we niet vergeten ook dit hek te sluiten... (doet dat) Mooi. Nu verder.

Subject 312: Waar brengen jullie me naartoe?

geheim agent 2: Een veilige plaats zonder hennatouw, als je me vat.

Subject 312: Hoe zijn jullie hier binnengekomen?

geheim agent 1: Niet interessant.

geheim agent 2: Belangrijker is hoe we ongezien hieruit... (alarmbel)

geheim agent 1: Alarm! Vooruit, maak voort.

stem: Halt daar!! Staan blijven! Staan blijven daar!! (schoten)

geheim agent 2: Ik... ik snap er niks van!

stem: Halt!

geheim agent 1: Dan kunnen we wel in de Roka springen.

stem: Staan blijven daar!!

geheim agent 2: Vooruit! Naar de voordeur

stem: Halt daar!!

geheim agent 1: In de wagen. Douw 'm erin.

Subject 312: Ja, ik kan d'r zelf wel in komen.

geheim agent 2: Zo. En nou achter het stuur. (rijdt weg)

geheim agent 1: Vol gas... Als de reguliers ons te pakken krijgen...

geheim agent 2: ...verzint de chef weer wat anders.

geheim agent 1: Wat anders, ja. Maar ook voor ons. Rijden!

geheim agent 2: Ah, die modderkeien! Volgende hoek. Als we eerst maar uit die prut zijn, mijn wielen slippen gewoon weg!

geheim agent 1: Gribussen, hier in Korasha. Om de volgende hoek linksaf, tweede straatweg... De hoofdweg en daarna naar Korasha.

geheim agent 2: Ken ik die niet. Voor mijn part leggen de Pentanen deze hele rotbuurt plat. Doen ze tenminste wat nuttigs als 't zover is.

geheim agent 1: Krijgen ze geen kans voor. Zij zijn het eerst aan de beurt. Hoor! Sirenes... Mm. De regulieren.

geheim agent 2: Huh! Domoren! Alleen, zij hebben thermowagens. Dit is maar een gewone.

Subject 312: Wat is dat achter ons?

geheim agent 1: Hou jij je d'r buiten.

geheim agent 2: Thermowagens. Nah, hadden we maar één van onze eigen karren, daar kan zelfs geen thermo tegen op. Hier binnen Korasha redden we 't nog wel, maar dadelijk op de grote weg...

geheim agent 1: Hier begint ie. Onze opdracht luidde een gewone kar te pikken. Ook logisch. Meer gas!

geheim agent 2: Helpt niks, ik zit al op de plank... Hoor 'ns even!

geheim agent 1: Ha, redden we zo nooit. Dan de reserve-instructies. Luister: volgende zijweg linksaf. Ja! Remmen! Anders ben je d'r nog voorbij.

geheim agent 2: Daarin!... Ja... Ja, rakelings.

geheim agent 1: Nu rechtuit bij het kleine vliegveld. We nemen de kist van Sarlee en Tombosch.

geheim agent 2: Daar zullen die twee dan wel pijn aan hebben.

geheim agent 1: Daar komt de ingang. Let op!

geheim agent 2: Hek dicht! We hebben de reguliers zowat op onze achterbumper

geheim agent 1: Nee, niet remmen! Niet remmen! Vol gas!

geheim agent 2: Het enige is d'r dwars doorheen... Ja! Hek van niks! Nou, dat is erger: motor kaduuk.

geheim agent 1: Eruit en lopen. Hé, jij! Lopen.

Subject 312: Lopen? Lopen, ja natuurlijk. Als ze me te pakken krijgen... Waarheen?

geheim agent 1: De machine daar...

stem: .?.

stem: .?. (hierheen?) kunnen komen

stem: Daar gaan ze, ze moeten vlakbij zijn! Ja, meer rechts dat licht!

geheim agent 2: Een zoeklicht! En draaibaar" Hier! Ik kan er nog net bij.

geheim agent 1: Nou jij, jij eerst, kun je?

Subject 312: Ja ja, het gaat weer wat.

geheim agent 1: Ze hebben ons in de straal... Kom mee. Zo. Deur dicht. Mooi.

geheim agent 2: Als ze de tank straks lek schieten...

geheim agent 1: Naar de cockpit. Gesp jullie in, ik start.

geheim agent 2: Ja.

geheim agent 1: Geen tijd om warm te draaien... Afge....

geheim agent 2: We zijn los! En zonder startbaan.

geheim agent 1: Is ie op gebouwd.

geheim agent 2: Maar niet op boomtoppen!... Ha, dat scheelde niks!

geheim agent 1: Volgende halte: Ana-Korasha. Kwartiertje vliegen, niet langer. Alleen maakt dat wolkendek de zaak er niet gemakkelijker op.

geheim agent 2: Waar zitten we nu ongeveer?

geheim agent 1: Spirogo, 25 km vóór Ana-Korasha vliegveld.

geheim agent 2: Als we die kist daar landen, gaat het natuurlijk fout.

geheim agent 1: De instructie luidt anders.

geheim agent 2: Anders? Nou, nou... lollig karwei met dit rotweer.

geheim agent 1: Help hem dan even.

geheim agent 2: Ja. Zeg, blindganger, ik zal je helpen.

Subject 312: Ik heb me al losgegespt. We gaan dus springen?

geheim agent 1: Hoe weet je dat?

Subject 312: Ik zag u de... automatische piloot inschakelen.

geheim agent 1: Wat weet jij van vliegen?

Subject 312: Van vliegen? Eh... misschien ben ik eh... als conscript geweest, bij de vliegmacht.

geheim agent 2: Conscript? Jij, een blauwoog? Bij het vliegwapen? (spotlachje) Zeker afgekeurd. Ja, wees blij, je zou er geen leven hebben gehad.

Subject 312: En toch... weet ik iets.

geheim agent 2: Komt dan mooi uit, we gaan springen. Zonde van de kist, maar goed voor de opdracht. Dat ding dondert wel ergens neer. 'k Denk in zee.

geheim agent 1: Niet kletsen. Sjur 'm z'n spullen om.

geheim agent 2: Ja. Omgesperen. Parachutepak, met harnas. Zo. Nou die lijn met sluithaak aan deze rail... Vast.

Subject 312: Ach, ja, natuurlijk.

geheim agent 2: Nou wij. Hé, hé hé, je hoeft niet zo aan die lijn te rukken! Die haak zit goed vast.

geheim agent 1: Moet ie meer gedaan hebben.

geheim agent 2: Dat die vaste lijn de parachute straks vanzelf opentrekt, dat scheen ie ook al te weten.

Subject 312: Ik geloof ik... ik had het gevoel dat ik eh...

geheim agent 2: Mm, er zijn er ook die dat gevoel niet hebben en het aan onze beleefdheid overlaten of we hun lijn willen vastmaken. Soms maken we hun lijn niet vast en laten we ze doodvallen.

geheim agent 1: Klaar allemaal? Mooi. Let op, vreemdeling, al heb je 't meer gedaan, toch een goeie raad: pas op de slipstroom. Behalve dat je gaat buitelen heb je kans tegen het stabilo op te donderen. 't Gebeurt bij dit soort van kisten nogal eens. Voeten tegen elkaar, rijzers tegen de borst aantrekken. Ellebogen tegen je zij, want als bij het opengaan van je parachute 't touw eronder komt, dan breek je een arm. Verder, ontspannen. Als je beneden komt, is dat hetzelfde als een val van vijf meter hoog. Gewoon je opzij laten rollen en blijven waar je bent. Wij komen naar je toe.

Subject 312: Dan ben ik de middelste?

geheim agent 1: Precies. Standaardtechniek. Hij springt eerst. Beneden loopt hij vooruit. Ik laatst, loop terug. Deur open, ja.

geheim agent 2: Ja.

geheim agent 1: Ga maar. Let op, nummer 1... Ja!

geheim agent 2: Hop!

geheim agent 1: Nummer 2, jij. Hup!

Subject 312: De man die me geholpen had, sprong het eerst en toen ik. De ijskoude wind striemde, greep me. In het donker stierf het geluid van het toestel weg. Ik was nu alleen tussen hemel en aarde. Een onbekende die niet wist wie hij was. Maar mijn lichaam en handen wisten beter. Ze verrichtten de handelingen van de para-man automatisch. Als ik dan niet een conscript kon zijn geweest, niet had gediend bij de vliegmacht, waar had ik dan leren parachutespringen? Mijn hoofdpijn was minder. De lucht suisde om mij heen, opwaarts, steenkoud. Ik trok aan mijn rijzers, verreed een obstakel en landde in een struikachtig terrein, rolde om en om. Automatisch maakte ik m'n harnas los, verborg de parachute en wachtte. De anderen waren spoedig bij me. We gingen op weg door het ruwe terrein. Struiken kraakten en gras zwiepte. Het was donker en stil.

Subject 312: Waar gaan we naartoe?

geheim agent 1: Merk je wel.

Subject 312: Ha, ik hoor dus bij jullie eh... bende, maar ik ken jullie niet.

geheim agent 2: Bende? Als je 't zo noemen wilt. Onze organisatie is nogal groot.

Subject 312: Ja, dat neem ik wel aan. Maar eh... hoor ik bij jullie? Waarom hebben jullie... waarom hebben jullie me uit de gevangenis gehaald? Ik zou de volgende morgen, dus straks, worden opgehangen.

geheim agent 2: Wisten we.

Subject 312: Dan was ik dus toch een lid van jullie groep?

geheim agent 1: Hoeft niet. Misschien, vreemdeling, wil onze chef je alleen maar... spreken.

Subject 312: Er was iets rond die twee mannen, iets zwijgends, ja sinisters. In de winterse ochtendgrauwte doemde tussen geboomte een somber landgoed op achter zware traliehekken. Eén van mijn begeleiders opende het hek. Ik zag niemand. Het gebouw staarde me met zijn niets ziende vierkante nachtogen aan. Het naderde en werd steeds groter en vormlozer. Hier moest ik thuishoren, maar het zei me niets. We kwamen binnen in een donkere, schaars verlichte gang. Er was niemand, behalve...

waker: Hoe ging het?

geheim agent 1: 'n Beetje ingewikkeld.

waker: Hoezo ingewikkeld?

geheim agent 1: Gaat je niet aan. Welke orders voor hem?

waker: De chef wil 'm zien, op z'n bureau.

geheim agent 2: Nu al? Half zeven 's morgens?

waker: Nu nog.

geheim agent 2: De hele nacht op ons gewacht? De chef?

waker: De orders luiden nog steeds: direct melden.

Subject 312: Ze duwden me naar binnen. Een klein goed gemeubileerd vertrek. In de andere hoek een bureau met een groene lamp. Daarachter een gezette man met wallen onder z'n ogen. Een dunne goudglinsterende bril, en een dikke rode nek, de chef.

geheim agent 1: Opdracht voltooid, chef. Hier is hij.

chef Skrypol: Goed. Jullie hebben de kist van Sarlee en Tombosch moeten nemen?

geheim agent 1: Volgens noodinstructie, chef.

chef: 't Toestel is afgeschoten, boven zee. Torpedojager.

geheim agent 1: Wel jammer, chef.

chef: Geen kritiek op instructies. De reguliere politie neemt nu aan dat jullie er nog in zaten. Het ding ging de diepte in voor ze erbij waren. Duidelijk? Goed. Jullie kunt inrukken.

Subject 312: Eh... ik ook?

chef: Nee, u blijft hier. Gaat u zitten... Zo... U weet dus helemaal niets meer.

Subject 312: Eh... nee, eh...

chef: Chef.

Subject 312: Nee, chef. Zij trokken me overeind, ik wist niet waar ik was, wie ik was. Ik heb iemand vermoord. Te veel oboets gedronken.

chef: Uw kleren stinken er nog naar.

Subject 312: Ja, die alcohollicht maakt me misselijk.

chef: Anderen noemen zo iets een kater. Overigens, die moord, wat weet u ervan?

Subject 312: Ja, dat ik 'm wel gepleegd moet hebben. Maar niet waarom u me uit de gevangenis hebt laten ontsnappen, chef. Voor uw eh... voor uw groep ben ik onbruikbaar geworden, zo zonder geheugen.

chef: Kunnen we genezen.

Subject 312: Eh... zonder verleden?

chef: Kunnen we je teruggeven.

Subject 312: Maar met een doodvonnis? En met een signalement als het mijne, chef, ze zouden me arresteren, waar ik me ook vertoonde.

chef: Waar? Dat hangt er helemaal vanaf.

Subject 312: U denkt dat ik toch nog...

chef: ...bruikbaar ben? Uiteraard. Anders hadden we niet al die moeite genomen. U bent nodig voor een bijzondere opdracht.

Subject 312: Ah... Hier?

chef: Nee, in Pentanië.

Subject 312: Penta... Penta... Pentanië...

chef: Pentanië!

Subject 312: Wat moet ik daar doen? Ik?

chef: Alleen maar een man vervangen, zijn persoon, zijn werk, alles.

Subject 312: Alleen maar... Ik?

chef: Niet zoals u nu bent natuurlijk. Eerst wordt u getransformeerd, zodat u precies op die man lijkt. U zult worden getest, opgeleid, geoefend, instructeurs zullen u leren: cryptografie, bediening van zendapparatuur...

Subject 312: Zendapparatuur?

chef: Ja, zendapparatuur, kaartlezen, vermomming, ongewapend gevecht, studie van Pentaanse situaties, hypnoscursussen. Alles. Tot de handtekening toe, de spreektrant, gewoonten en manieren van de man wiens rol u moet spelen.

Subject 312: Maar... hebben wij dan ook eh... in Pentanië belangrijke zaken?

chef: Dat hebben wij zeker. En u hebt belang bij de stipte uitvoering van uw opdracht. U kunt er namelijk gratie mee verwerven.

Subject 312: Gratie?

chef: Ja.

Subject 312: Gratie van de regering? Voor iemand van een... van een groep als... de uwe?

chef: O, we hebben enige invloed.

Subject 312: Maar die... die... die transformatie en alles, eh... zoveel connecties en hulpmiddelen voor... nou ja, een groep als...

chef: Ja, in een dergelijke behuizing. Ach, ik zie het. Waar dacht u eigenlijk dat u zich hier bevond?

Subject 312: In... in ons... ik bedoel in de schuilplaats... het hoofdkwartier voor...

chef: Ja, in een hoofdkwartier, Subject 312. Maar niet van een groep miserabele gangsters, nee. U bevindt zich in de centrale van de Geheime Politieke Politie van Skrya, kortweg... Skrypol.

script gemaakt door Marc Van Cauwenberghe, aangevuld en bijgewerkt door Herman Van Cauwenberghe en Ton Witman (9/2007)

Dit script is het werk van een hoorspelliëfhebber die geen enkel financieel gewin op het oog heeft. Deze tekst mag alleen gebruikt worden om te lezen bij beluistering van het hoorspel. Wie vindt dat hiermee iemands rechten worden geschonden, neemt contact op met Herman Van Cauwenberghe, die er meteen zal mee ophouden het script aan eventuele belangstellenden door te geven.